Ako sa pripraviť na zimné vykurovanie (str. 4)

Hlásnik
NOVINY OBCE SLASKÁ
Ročník XII.
3
2012

Jeden zo šiestich nemá pitnú vodu

Každý rok na svete zomiera následkom znečistenej vody 1,5 milióna ľudí. Polovica svetovej populácie trpí nedostatkom hygieny alebo nedostatočným prístupom k pitnej vode. My pitnou vodou umývame autá, polievame záhrady, ba dokonca splachujeme WC. A netrápi nás, že jeden obyvateľ planéty zo šiestich nemá prístup k pitnej vode.

Nie každý, okrem skôr narodených, si všíma neustále klesajúce prietoky miestnych tokov. V lete sa v koryte potoka môžete pomaly prejsť bez toho, aby ste si zamočili topánky. Naopak po prívalovom daždi sa ide vyliať z brehov. Voda nezmizla. Zatiaľ!!! Nie všetká. Nachádza sa v podzemných zásobách, odkiaľ ju naši starí otcovia ťahali na povrch. Na každom „kroku“ v chotári boli, dnes už zanedbané studne, studničky či pramene. Aj preto na podnet občianskeho združenia PRO SLASKÁ chlapi pracujúci na obecnom úrade vybrali pumpu zo studne pri starej fare, ktorú sa podarilo kompletne rozobrať a staré poškodené časti vymeniť. Potom čo päť chlapov znovu vložilo aparát do studne, jednoduchým pohybom je možné dostať vodu na polievanie prípadne umytie na povrch. Studňa bola následne za pomoci Miloša Mikulu riadne banským čerpadlom vyťahaná a dnes je funkčná. Aby sme len nekarhali, ale boli aj príkladom, tak sme ju využili pri betónovaní oporného múrika pod starou farou, čím sme ušetrili spotrebu pitnej vody. Ako ďalšiu sme dali do poriadku studňu pri moste, ktorá sa taktiež sfunkčnila a minimálne na polievanie je dobrá. Ešte máme v pláne dať do poriadku ďalšie dve studne a potom vzorky z nich pošleme na rozbor. V prípade, že bude voda zo studní aj pitná, budeme o tom verejnosť informovať.

Pre niekoho je voda nad zlato. Naučme sa preto vážiť si tento poklad aj my. Znížime tak spotrebu pitnej vody a zároveň využijeme existujúce studne a pramene na polievanie verejných priestranstiev.

SVIATOK VŠETKÝCH SVÄTÝCH

Drahí Slašťania,

stará známa pravda, že zakázané ovocie najviac chutí sa po nežnej revolúcií prejavilo okrem iného až inváziou západnej kultúry. Jej súčasťou sú dnes už aj u nás takmer zdomácnené hallovenské párty v hrôzostrašných kostýmoch, na ktorých nesmú chýbať svietiace dyne. Nie div, že už nie len americké deti milujú Halloween , keď sa v ňom tak umne prepája zábava, tajomstvo, napätie a obdarovanie sladkou maškrtou. Deti a zrejme ani mnohí dospelí, pritom často nemajú ani tušenie, aký pôvod a čo všetko sa skrýva za touto oslavou, ktorá v súčasnej podobe navonok vyzerá ako nevinný žart. Pozadie tohto sviatku je však pohanské a temné, spojené so zlom, smrťou, strachom, násilím a uctievaním starých keltských božstiev. Okrem iného je spojený aj so splnom mesiaca najbližším k 1. novembru, čo je nový rok bosoriek. Kelti verili, že v tento deň sa duchovia mŕtvych a démoni dostali na vrchol svojej moci a vracali sa na zem. Kelti považovali 1. november za deň smrti a za prvý deň nového roka, lebo k tomuto dňu už definitívne ukončili žatevné práce a uskladnili všetku úrodu. Celá príroda, ktorá sa ukladala na zimný spánok, akoby umierala. Boh slnka, ktorého nazývali MUCK OLLA evidentne strácal svoju silu. Kelti verili, že tesne predtým, ako 1. novembra pán smrti SANHAIM preberie moc, zhromaždí duchov všetkých, ktorí zomreli počas uplynulého roka a za svoje zlé skutky boli potrestaní tak, že prebývali v telách zvierat. V tú noc mali dovolené navštíviť žijúcich ľudí.

V 18-19 storočí, keď sa tento zvyk, spolu s presedlanými Írmi dostal aj do USA, vznikli halloweenské párty, na ktorých sa všetci prezlečení do kostýmov a masiek duchov, strašidiel, čertov, bosoriek a upírov navzájom si vystrájali rôzne žarty.

(dokončenie na str.3)

História obce

Rok 1967

Kultúra

Na úseku kultúry sa za posledných sedem rokov vymenilo päť osvetových pracovníkov. Aj keď je v obci kultúrny dom s javiskovým zariadením, všetko sa málo využíva, najmä pre nezáujem mladých ľudí o kultúrnu činnosť, ako aj z dôvodov, že osvetoví pracovníci nie sú dostatočne ocenení za svoju prácu. Miestny národný výbor navrhuje do nového volebného obdobia tých občanov za poslancov národného frontu, ktorí by mali záujem pracovať v osvetovej činnosti, čím by sa práca na úseku kultúry zlepšila.

Sociálne zabezpečenie

Za posledné dva roky sa značne zvýšili dôchodky obyvateľov. Takmer na každého štvrtého občana pripadá dôchodok. Mesačne sa na dôchodkoch vypláca v obci 70 500 Kčs. Doplnková starostlivosť bola v roku 1967 poskytnutá vo výške 18 000 Kčs. Všetko to dokazuje, ako sa zvyšuje u nás rast životnej úrovne.

Zbor požiarnej ochrany

V obci je 18 – členný dobrovoľný zbor požiarnej ochrany. Veliteľom zboru je p. Ján Koka, ktorý sa o celú činnosť členov svedomito stará. Požiarna zbrojnica je však nevyhovujúca, priestory sú malé, preto bude nutné vybudovať v najbližšom čase novú požiarnu zbrojnicu, ktorá by spĺňala všetky požiadavky.

Telefónna stanica

Dňa 24. novembra bola zaslaná písomná žiadosť Okresnej správe spojov v Žiari nad Hronom o zriadenie telefónnej stanice v dome p. Štefana Jelžu č. 34.

Rómska rodina

V roku 1967 sa do Slaskej prisťahovala rodina rómskeho pôvodu – rodina Dunčeková zo Starej Kremničky.

Zlatá svadba

Dňa 22. októbra 1967 slávili zlatú svadbu: Dorota Jelžová a Imrich Jelža, Agáta Hricová a František Hric, Anna Štefanová a Ondrej Štefan, Viktória Zavažanová a Valent Zavažan.

Výzva na opílenie drevných porastov

Obec Slaská pri obhliadke miest, kde dochádza k spojeniu elektrického vedenia a k následnému výpadku verejného osvetlenia, resp. kde prerastajúce drevné porasty bránia riadnemu užívaniu miestnej komunikácie zistila, že na pozemkoch mnohých vlastníkov v obci rastú drevné porasty (ovocné a okrasné stromy), ktorých konáre zasahujú sieť elektrického vedenia a v prípade vetra môžu spôsobovať skrat na elektrickom vedení, čím spôsobujú výpadok verejného osvetlenia. Špecifickým problémom sú prerastené stromy za hranice pozemkov, ktoré obmedzujú užívanie miestnej komunikácie, verejných priestranstiev a svojím lístím znečisťujú verejne prístupné plochy vo vlastníctve obce. Potom dochádza k problémom pri zvoze odpadov, či už plastov alebo komunálneho odpadu, uvedené konáre svojimi rozmermi zabraňujú k prenikaniu svetla verejného osvetlenia na miestne komunikácie, resp. znečisťujú miestne cesty a pozemky v ich okolí.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je vlastník pozemku aj vlastníkom dreviny. Na základe tejto skutočnosti vás ako vlastníkov predmetného drevného porastu žiadame o jeho vypílenie a to tak, aby svojim vzrastom nezasahoval do elektrického vedenia, nepresahoval hranice vášho pozemku, nebránil priechodnosti miestnych komunikácii a neznečisťoval miestne cesty, chodníka a priestranstvá. Uvedenú úpravu by bolo vhodné vykonať do 31.3.2013, kedy je mimovegetačné obdobie a je možné upravovať, resp. vypilovať dreviny.

Pôvodne sme chceli písomnú výzvu doručiť dotknutým vlastníkom pozemkov, avšak je ich tak veľa, že volíme túto cestu doručenia výzvy, keďže obecné noviny obdrží každá jedna domácnosť. V prípade, že nedôjde k náprave zo strany vlastníkov, vykoná opílenie obec bez ďalšieho upozornenia. Veríme, že našu požiadavku pochopíte a našej žiadosti vyhoviete. Zároveň Vás upozorňujeme, že úpravu, resp. vypílenie drevného porastu by mala vykonať odborne zdatná osoba, aby nedošlo k ohrozeniu na majetku a zdraví iných osôb.

Historická spomienka alebo problém?

Skôr narodení si možno pamätajú neďaleko starej fary náhon na mlyn, ktorý privádzal vodu z potoka. Tento náhon bol vedený od potoka poza záhrady domov na mlynské koleso (neskôr na turbínu) a keď voda svoju energiu odovzdala, vrátila sa popod cestu späť do potoka. Celý náhon na mlyn bol vykladaný kameňom a po celej svojej dĺžke bol priechodný, pretože mlynár musel mať prístup na jeho začiatok, aby mohol regulovať, prípadne úplne zastaviť prúd vody. Uvedený náhon pravdepodobne slúžil aj na pohon píly v časti obce Píla, kde sa pri kopaní studne v značnej hĺbke našla vrstva utlačenej piliny a v nej fajka majstra. Či už voda slúžila na pohon mlynu alebo píly nie je podstatné, dôležité je to, že vybudovaný náhon bol funkčný a nikto si nedovolil zanášať ho.

Najprv svoju púť zrejme skončila píla, ktorá tam existovala oveľa skôr, potom prestal existovať aj mlyn a časom došlo k regulácii tohto náhonu, ktorý bol celý vyložený betónovými kockami tak po jeho dne, ako aj bokoch. Tie pôsobením poveternostných vplyvov, ale aj vďaka odkladaniu kameniva na ich hranu, zmenili svoju pôvodnú pozíciu, ba niektoré spadli priamo do koryta, čím zahatili cestu vode a tá sa najmä v zimnom období vylievala do blízkych záhrad. Tento umelý jarok potreboval nevyhnutne opravu a preto v letných mesiacoch protipovodňoví pracovníci OcÚ vykonali jeho opravu znovuosadením betónových kociek v tých najhorších úsekoch a následným vyškárovaním spojov.

V súčasnosti tento umelý náhon slúži ako zdroj vody na polievanie okolitých záhrad a nie raz aj ako odvod splaškových vôd do kanalizačného zberača obce. A práve vlastníkov priľahlých záhrad by sme chceli upozorniť, aby si tento zdroj vody na polievanie nezamieňali s kompostom a nehádzali do neho prebytočný odpad zo záhrad a neraz i odpad z domácností. Jednak tým spôsobujú upchatie tohto náhonu a jednak porušujú príslušný zákon o odpadoch. Odteraz sa bude trochu viac dohliadať na čistotu a priepustnosť umelého náhonu a prípadní vinníci budú potrestaní pokutou, ktorú si budú určite dlho pamätať.

Púť na sviatok sedembolestnej Panny Márie

V sobotu 15. septembra sa obcou premiestňoval malý hlúčik ľudí a postupoval poľnou cestou ku kaplnke nad obcou, aby si uctil sviatok Sedembolestnej Panny Márie.

Sedembolestnú Pannu Máriu si uctievajú Slováci ako svoju národnú Patrónku. Prvá zmienka o sviatku Sedembolestnej Božej Matky pochádza z roku 1412, keď sa spomenul na cirkevnom sneme v Kolíne nad Rýnom. Pre celú Cirkev ho však ustanovil až pápež Benedikt XIII. roku 1727 a zároveň povolil, aby sa Panna Mária Sedembolestná uctievala ako Patrónka Slovákov. Jej národnou svätyňou sa stal šaštínsky chrám, opradený mnohými zázrakmi na Máriin príhovor. Jeho dejiny siahajú do roku 1564. Pápež Pavol VI. mu roku 1964 udelil titul baziliky minor (menšej).

Panna Mária mala vo svojom živote mnoho bolestí. Celý jej život je popretkávaný nečakanými bolestnými udalosťami. Číslo sedem v biblickom slova zmysle znamená plnosť. No predsa tradícia hovorí o konkrétnych siedmich bolestiach, ktoré Panna Mária vo svojom živote prežila. Sú to:

1. keď počula Simeonovo proroctvo o meči, ktorý aj jej prebodne srdce
2. keď utekala do Egypta, keď Herodes vraždil neviniatka
3. keď hľadala strateného Ježiša v Jeruzaleme
4. keď Ježiša zajali a odsúdili
5. keď Ježiš zomieral na kríži
6. keď Ježiša zložili z kríža
7. keď Ježišovo telo kládli do hrobu

Starodávnosť mariánskej úcty u Slovákov možno pripísať aj zásluhám svätých Cyrila a Metoda. Slovenský ľud si udržal zanietenie oslavovať Pannu Máriu a zároveň si vyprosiť pomoc v bolestiach a utrpení každodenného života. Tak to bolo i v prípade spomenutom hlúčiku ľudí, ktorí sa spolu s dôstojným pánom Bieľakom pomodlili svätý ruženec, litánie k Panne Márii, a pri adorácii každý mohol poprosiť o pomoc Pannu Máriu.

Po skončení liturgie prítomní boli odmenení sladkosťou a s dobrým pocitom sa spoločne vrátili do svojich domovov.

Poďakovanie za úrodu

Prichádzame k Tebe, Pane, so srdcom plným radosti a spoločne Ti chceme poďakovať za dni, ktoré nám dávaš, i za všetky plody zeme. S takýmito myšlienkami i tohto roku prišla do nášho chrámu skupinka ľudí, aby ho vyzdobila plodmi, ktoré sa urodili tento na vlahu chudobný rok a tak spoločne s pánom farárom a s ostatnými farníkmi pri svätej omši konanej 7. októbra poďakovali za dary, ktoré sa dostali na náš stôl.

V nedeľu 14.októbra sa sprievod ľudí na čele s pánom farárom a dychovou hudbou vybral od fary na slávnostnú svätú omšu do kostola, kde sme si pripomenuli patróna kostola sv. Havla latinsky Galliusa. V homílii sa pán farár zmienil o živote tohto pútnika. Po svätej omši sa farníci mohli občerstviť dobrotami a vínkom, ktoré sa priniesli a pri dychovej hudbe mohli vychutnať slávnostný deň.

SVIATOK VŠETKÝCH SVÄTÝCH

(dokončenie zo str.1)

Keď sa zotmie, deti začnú chodiť od dverí k dverám so zábavnou výhražnou žiadosťou o sladkosť a keď ju nedostanú, zahádžu v dome čo len môžu surovými vajíčkami, na ktoré minú celé svoje úspory. Stojí preto za zváženie, či ten kto dáva halloweenskú sladkosť v skutočnosti neprináša obete falošným bohom a nezúčastňuje sa tak na ich bohoslužbe.

Kresťan by mal zvážiť, či bude ľahkovážne ignorovať predkresťanský pôvod a historický kontext HALLOWEENU, ktorý aj v modernom poňatí napodobňuje pohanské rituály. Tento festival na oslavu smrti nemá celkom nič spoločné s kresťanstvom a dobrou zvesťou Ježiša Krista o láske, zmierení, odpustení a večnom živote v blaženosti nazeraním na Božiu tvár v spoločenstve svätých. Presný začiatok slávenia sviatku Všetkých svätých nie je známy. Zo spisov zo 4. storočia však vieme, že svätý Efren Sýrsky (306-373) a svätý Ján Zlatoústy (354-407) už poznali sviatok Všetkých svätých mučeníkov, ktorý sa slávil 13. mája, alebo prvú nedeľu po Turíciach. V gréckom kalendári sa táto nedeľa ešte aj dnes volá nedeľa všetkých svätých. V západnej cirkvi sa slávil až od 13. mája 609, keď pápež Bonifác IV. prebral od cisára Fokasa pohanský chrám všetkých bohov, tzv. Panteón a zasvätil ho Preblahoslávenej Panne Márií a všetkým svätým mučeníkom. Deň slávenia sviatku všetkých svätých zmenil z 13. mája na 1. november pápež Gregor III. (731-741), keď v bazilike sv. Petra slávnostne posvätil kaplnku k úcte všetkých svätých. Na celú cirkev rozšíril sviatok pápež Gregor IV. (827-844). Odvtedy si veriaci v tento deň pripomínajú aj svätých, ktorí nie sú uvedení v liturgickom kalendári a tiež ľudí svätého života, ktorí za svätých neboli nikdy oficiálne vyhlásení.

Na záver mojej úvahy vám všetkých prajem radosť z oslavy všetkých svätých, radosť z toho, že máme v nebi toľko orodovníkov a nie halloweenské párty, ktoré vnášajú do života nepokoj, strach, zlo, násilie, uctievanie starých keltských božstiev. Všetkým vám prajem pokojné a radostné prežitie sviatku Všetkých svätých. Amen

Zimné vykurovacie obdobie

Začiatok vykurovacieho obdobia a zimné vykurovacie obdobie je sprevádzané zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiarov v rodinných a obytných domoch. Hlavnými príčinami požiarov v tomto období sú najmä nevedomosť, nedbalosť občanov, nesprávna inštalácia a prevádzka lokálnych palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania a nedodržiavanie najzákladnejších požiarnobezpečnostných predpisov. Požiare v uvedených stavbách každoročne dominujú v štatistike požiarovosti nielen z hľadiska ich počtu, ak neberieme do úvahy požiare v prírodnom prostredí, ale aj z hľadiska výšky spôsobenej škody. Nežiaduce prvenstvo je zaznamenávané aj v počte usmrtených a zranených osôb. Zo štatistiky vyplýva, že opatrnosti nie je nikdy dosť a preto prijmite od príslušníkov Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Žiar nad Hronom niekoľko rád, aby sme v nastávajúcom zimnom období mali požiarov čo najmenej.

- inštaláciu vykurovacích telies, sporákov a pod. prenechajte osobe s odbornou spôsobilosťou, pri plnom rešpektovaní pokynov výrobcu
- vysýpanie popola z vykurovacích telies vykonávajte zásadne do nehorľavých a uzatvárateľných nádob
- nepoužívajte horľavé kvapaliny k rozkurovaniu v lokálnych spotrebičov na tuhé palivo (najmä benzín, petrolej, acetón atď.)
- horľavé materiály neskladujte v blízkosti vykurovacích telies – dodržiavajte bezpečnú vzdialenosť
- udržiavajte poriadok a čistotu na povalách v blízkosti komínov a v pivniciach
- používajte vykurovacie telesá nepoškodené, len v dobrom technickom stave

Pri kontrole a čistení komínov a dymovodov je potrebné dodržiavať nasledovné požiadavky :

- komín treba udržiavať v dobrom technickom stave a zabezpečovať jeho pravidelnú kontrolu a čistenie, pred uvedením do prevádzky musí túto činnosť vykonať osoba s odbornou spôsobilosťou, komíny treba kontrolovať a čistiť v určených lehotách podľa výkonu palivových spotrebičov pripojených na komínové teleso. V stavbách v užívaní občanov sú to spotrebiče s výkonom do 50 kW, lehoty potom sú:

1. raz za štyri mesiace, ak sú do komína pripojené spotrebiče na tuhé a kvapalné palivá,
2. raz za šesť mesiacov, ak sú do komína pripojené spotrebiče na plynné palivá a ak ide o komín bez vložky,
3. raz za dvanásť mesiacov, ak sú do komína pripojené spotrebiče na plynné palivo a ak ide o komín s vložkou,

Ø komíny v občasne užívaných stavbách treba kontrolovať a čistiť najmenej raz za dva roky,

Ø sadze nahromadené v zbernej časti komínových prieduchov treba vyberať pri každom čistení komína. Palivový spotrebič treba čistiť v lehotách určených jeho výrobcom v dokumentácii k spotrebiču.

Samostatnou kapitolou je vypaľovanie komínov, ktoré vôbec nedoporučujeme. Komíny môže vypaľovať iba osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť - kominár, s pomocou najmenej jednej ďalšej osoby. Vlastník, správca alebo užívateľ objektu, v ktorom sa táto činnosť má vykonávať je povinný oznámiť obci najneskôr päť dní pred začatím vypaľovania.

V prípade hroziaceho nebezpečenstva sa snažte konať kľudne, s rozvahou a bez paniky. Najprv chráňte život a zdravie a až potom majetok. Prípadný požiar čo najskôr ohláste na hasičský a záchranný zbor na linku č. 150 alebo 112. Čas venovaný dodržiavaniu zásad protipožiarnej bezpečnosti sa určite mnohonásobne vyplatí. Dôsledné preventívne protipožiarne opatrenia ochránia občanom život, zdravie ale aj majetok.

Vážení spoluobčania, dúfame že naše dobre mienené rady padnú na úrodnú pôdu, lebo len ich dôsledným dodržiavaním predídete možnému vzniku požiarov vo vašich domovoch. Veríme že prežijete vykurovacie obdobie bez požiarov a želáme vám spokojné prežitie zimného obdobia v teple vášho domova.

pplk. Ing. Slavomír Búci
ORHaZZ Žiar nad Hronom

V potoku sme zase našli odpad

Po povodniach na konci leta 2010 sme sa všetci mohli presvedčiť, že aj z malého jarčeka sa môže stať živel, ktorý dokáže napáchať škody na majetku. Veľká voda si nevyberá, berie všetko čo jej stojí v ceste. Ak je prekážka dostatočne pevná (most, hrubý peň stromu, väčšie konáre), dokáže sa správať ako hrádza, ktorá všetko ostatné zachytí, zaplní prietok, čo má za následok vyliate koryta a teda ďalšie záplavy a škody.

Ale my ako keby sme sa neponaučili a dovtedy budeme provokovať prírodu, kým nám naše správanie neodplatí škodami, ktoré si budeme dlho pamätať. Veď aj napriek povodni z roku 2010 sa v miestnom potoku každý rok nachádza množstvo odpadkov, ktoré môžu v spojení s plávajúcimi konármi, jablkami a iným odpadom dokonale vytvoriť nepriepustnú hrádzu v ktoromkoľvek úseku potoka. Nehovoriac o tom, že odpad v potoku je neestetický a spolu s čiernymi vývodmi zo záchodov a kúpeľní nepridá na živote ani rybám a ani rakom.

Práve z týchto dôvodov občianske združenie PRO SLASKÁ dňa 7.10.2012 už po druhýkrát bolo iniciátorom brigády, kde 8 dobrovoľníkov prešlo celým korytom potoka od ihriska až po bývalé stredisko družstva. V tomto úseku sa vyzbieralo 9 vriec odpadu plus kusy podlahovej gumy, či azbestovej strešnej krytiny. Celá procedúra brigády trvala necelé dve hodiny a paradoxom bolo, že ani jeden z účastníkov pri potoku nebýva.

Chceme veriť, že ľudia prestanú hádzať odpad do potoka a brigáda nebude viac potrebná a ak aj predsa len brigáda bude, tak sa jej snáď zúčastní viac občanov a hlavne tých, ktorí majú k potoku najbližšie. V súčasnosti dokážeme všetky odpady separovať, takže nie je dôvod hádzať ich do potoka len preto, že je to pohodlnejšie. Ale aj tu bude zrejme platiť, že kým niekomu neudelíme poriadnu pokutu za tvorbu čiernej skládky odpadu, dovtedy nebude potok čistý. No na každého raz príde, len aby potom nebol niekto prekvapený.

Potravinová pomoc o rok nebude

Určite majú v živej pamäti aj naši občania, keď sme služobným autom poberateľom potravinovej pomoci, ktorí o ňu prejavili záujem, doviezli do domácností 20 kg múky a 20 kg cestovín z potravinovej pomoci Európskej únie. Pre niekoho veľa a pre niekoho zase málo. Pravdou však zostáva, že keď núkajú, tak ber a darovanému koňovi sa na zuby nepozeraj. Prečo neprijať to, čo sa núka a aspoň trochu prilepší k mesačnému dôchodku, z ktorého mnohí z vás veľmi vyskakovať nemôžu. Aj preto sa obec v minulosti rozhodla, že potravinovú pomoc sprostredkuje. A veru z našej strany nezlyhalo nič, zlyhávala potravinová banka Slovenska, ktorá niekoľkokrát menila termín dovozu potravín. Dokonca sme už mali pripravený krízový scenár a boli sme odhodlaní prepravu potravín do obce zabezpečiť si na vlastné náklady. Potraviny nakoniec predsa len prišli a aby sa neopakoval chaos z iných obcí pri ich prevzatí, doručovali sme ju osobne každému poberateľovi priamo domov. A celý proces sme zvládli. Neskôr sme sa my, ale aj vy cez média dozvedeli, že mnohé obce sa potravinovej pomoci nedočkali vôbec.

Zbabranie celého procesu potravinovej pomoci nenechalo na seba dlho čakať a európska komisia (EK) stopla program potravinovej pomoci pre Slovensko na budúci rok. Dôvodom rozhodnutia komisie bola skutočnosť, že Slovensko nevytvorilo vhodné podmienky na to, aby zabezpečilo bezpečnú, správnu a včasnú implementáciu tohto programu v roku 2013. Sociálne odkázaní občania sa tak budúci rok nedostanú k potravinám zadarmo, keďže Európska komisia vyradila Slovensko z programu potravinovej pomoci pre rok 2013.

Postrehy z terénu

Nie je tajomstvom, že už viac ako rok jeden pracovný deň v týždni trávim priamo v teréne, teda sa venujem konkrétnej pracovnej činnosti v konkrétnej lokalite obce. Po roku môžem konštatovať, že moje rozhodnutie jeden deň pracovať priamo v obci bolo správne a vďaka takejto práci som častejšie v kontakte s vami občanmi. Prostredníctvom tohto netradičného rozhodnutia som získal priamo od vás veľa zaujímavých podnetov na skvalitnenie života v obci a na druhej strane som mal možnosť overiť si prístup občanov k obci samotnej. No a niekoľko postrehov som sa rozhodol prezentovať v tomto mojom článku.

Zber plastov je služba obce občanom, ktorá je bezplatná a jej cieľom je umožniť rodinám separovať odpady tak, aby nemuseli produkovať komunálny odpad, ktorý je nevyhnutné likvidovať cez zmluvného partnera a za ktorého likvidáciu sa platí. Raz za tri týždne teda obec zadarmo ponúka občanom odvoz plastového odpadu od ich rodinného domu. Jedinou povinnosťou domácností je odpad vytriediť a do vreca dať len ten plastový a vrece vyložiť pred rodinný dom. Tento rok sme spustili aj novinku a to zber železných, či hliníkových plechoviek, čím sme opäť umožnili zmenšiť objem komunálneho odpadu. Chcem pochváliť mnohých z vás, ktorí priam vzorovo separujete, dokonca nám zvlášť v igelitkách nechávate plechovky a čo je podstatné, drobný plastový odpad oplachujete a vo vreciach je čistý. Žiaľ, sú aj takí, ktorí nechápu, že špinavý téglik od jogurtu, masla a pod. po dlhšom čase poriadne smrdí a keď už nešetríte nás smradom pri zbere, tak by ste mali brať ohľad na ľudí pri separačnej linke v Žiari nad Hronom, ktorí tento odpad dotrieďujú. Nehovoriac už o ľuďoch, ktorých by som ani ľuďmi nepomenoval, lebo nemajú problém medzi plasty hodiť zdochnuté zviera, vnútornosti drobnej hydiny, špaky z cigariet, použité plienky a mohli by sme v menovaní pokračovať ďalej. Títo ľudia systém separácie zneužívajú na likvidáciu iného odpadu. Ale postupne odzvoní aj takýmto špekulantom. Pri najmenšom podozrení také vrece v prítomnosti svedkov otvoríme a ak jeho obsah bude v rozpore s tým, čo zbierame, necháme ho príslušnej domácnosti a naviac uložíme pokutu za zhromažďovanie odpadu, ktorý na ulicu nepatrí.

Ďalšou mojou náplňou práce je kosenie verejných priestranstiev. Nemáme ich málo a dáte mi za pravdu, že ich kosíme pravidelne, niekedy až 5-krát ročne. Snažíme sa, aby obec vyzerala dôstojne a hlavne čisto. Dedinu kosíme kompletne od začiatku až po koniec. Je však smutné, že ľudia si nedokážu udržiavať upravené pozemky pri vlastných domoch, ktoré sú k nim priľahlé. Bolo bežné, že tí mladší nemali problém pokosiť si pozemok pred vlastným domom, lebo tým skrášľujú svoj dom a jeho okolie robia atraktívnejším. Keď si dokážu pozemky pred domami upraviť občania Hrabia, Tomáškovej a poniektorí ďalší, dokázali by to aj tí ostatní, len treba chcieť. Jednoducho sme niektorých rozmaznali a to, čo bolo v minulosti samozrejmosťou, bude postupne výnimočnosťou. Zaujímavé však je, že keď sa treba o priľahlý pozemok postarať, tak je zrazu obecný, ale keď ho niektorí využívajú na parkovanie auta a pod., vtedy už nikoho netrápi, že je to obecný pozemok a užíva ho bezplatne. Ak už niekto vie využiť bezplatne obecný pozemok na takéto účely, mohol by aspoň ako protislužbu párkrát do roka pozemok pokosiť. Nežiadame to od starších ľudí, ktorí to ani fyzicky zvládnuť nemôžu, ale tým mladším pár minút ročne z krásy neubudne. Nech je však prístup občanov akýkoľvek, nedopustíme zarastenie verejných priestranstiev a budeme sa snažiť čistotu v obci udržiavať. Znečisťovanie však budeme sankcionovať.

Vďačnou témou je areál cintorína. V našej obci sa nájom za hrobové miesta ešte neplatí, ale od roku 2013 by to už mala byť povinnosť, o ktorej vás budeme včas informovať. Miestny cintorín kosíme minimálne 4-krát ročne, taktiež trávu vyhrabeme a odvezieme. Myslíme si, že je to slušný štandard. Naviac je tam umiestnený kontajner na sklo a kontajner na plastový odpad. Poniektorí však akosi pozabudli čítať a odpady z hrobov hádžu hlava nehlava. Pritom nie je vôbec ťažké a ani namáhavé umelé zvyšky z kahancov hodiť do kontajnera na plasty a sklenené kryty a kahance do kontajnera na sklo. Zelený odpad stačí uložiť na zem v blízkosti kontajnerov, ale ešte predtým treba z kytíc odstrániť plastové stužky a umelé kvety, ktoré patria do plastov. Vieme vytvoriť podmienky na likvidáciu odpadov, ale odmietame všetko čistiť a upratovať len preto, že sa niekomu nechce. Miesto posledného odpočinku zosnulých má byť dôstojné, tak sa všetci snažme aspoň triedením odpadu ho neznečisťovať. No a upozornenie platí aj pre tých, čo renovujú hrobové miesta. Firmy realizujúce nové náhrobné pomníky a ohrádky radi zabúdajú likvidovať stavebný odpad a jedinú formu, ktorú poznajú je tá, že ho uložia pod blízke tuje. Ani to nie je hodné chválenia. No a hrdí by nemali byť ani tí, ktorí pod rúškom tmy nosia na cintorín odpad určený do zberných nádob pri rodinných domoch. Aj to je na zaplakanie. Na druhej strane patrí poďakovanie všetkým, ktorí si poriadok dokážu urobiť, dokážu aj na cintoríne odpad vyseparovať a pomáhajú obci vytvoriť z cintorína naozaj pietne miesto.

To bolo len niekoľko postrehov z terénu, ktoré asi najviac pôsobia na vzhľad obce ako celku. Viem, že poniektorí po prečítaní tohto článku utrúsia vetu, veď si platíme dane, tak nech sa obec stará. Pre takýto názor mám potom otázky. Koľko rokov sme nezvýšili dane za rodinné domy a dvory? Koľko rokov sme nezvýšili poplatok za komunálne odpady? Platia občania nájom za hrobové miesta ako v iných obciach ? A pritom cena benzínu a nafty každým rokom stúpa a náklady na udržiavanie poriadku zelene sú z roka na rok vyššie. Ak teda niekoľko rokov držíme dane a poplatky na rovnakej úrovni a nepremietame do nich každoročné zdražovanie pohonných hmôt, tak protislužbou občanov by mohol byť aktívnejší postoj voči obci a aspoň maličký záujem na tom, aby okolie každého domu bolo primerané. Stále počúvame aké sú pekné dedinky v Nemecku a v Rakúsku, ale stále nechceme pochopiť, že je to tým ako sa občania týchto obcí k svojej dedine správajú. A pritom stačí dať na okno muškát, pozametať pred domom, raz ročne pristrihnúť stromy, pokosiť kúsok pozemku pri dome a nehádzať smeti za ploty. Stačí tak málo a môžeme získať tak veľa, peknú a čistú obec.

A ešte na vysvetlenie. Nehádžem všetkých občanov do jedného vreca a výčitky mnou uvedené nepatria každému. Patria presne ľuďom, ktorí sa v týchto vetách našli. Našťastie väčšina z vás do tej skupiny nepatrí a aj preto je naša obec atraktívnejšia ako bola v minulosti. Preto tej väčšine skláňam poklonu a poďakovanie za to, že si uvedomila význam života na vidieku a hlavne prednosti, ktoré nám dedinský život ponúka. Práve pre tú väčšinu sa oplatí pokračovať v trende čistej obce ďalej, lebo vieme, že sa zapojíte, pomôžete a život v obci spolu s nami vytvoríte krajší, hodný dediny existujúcej v tomto storočí a nachádzajúcej sa v členskom štáte Európskej únie. Lebo hrdosťou nie je vypitie poldecáka, buchnutie päsťou o stôl a vyslovenie nadávky, ale môže ňou byť hoci aj malý skutok, ktorý dokáže zmeniť veľké veci.

Daniel Gelien, starosta obce

Uznesenia z riadneho rokovania Obecného zastupiteľstva

v Slaskej zo dňa 13. septembra 2012 vo volebnom období 2010 - 2014

Uznesenie č. 39/2012
Obecné zastupiteľstvo
schvaľuje:
- Program zasadnutia obecného zastupiteľstva s obsahom, ktorý je uvedený v zápisnici.

Uznesenie č. 40/2012
Obecné zastupiteľstvo
volí:
- Ing. Arnošta Götha a Ing. Miriam Ťahúňovú za overovateľov zápisnice obecného zastupiteľstva konaného dňa 13.9.2012.

Uznesenie č. 41/2012
Obecné zastupiteľstvo
berie na vedomie:
- Informáciu hlavného kontrolóra obce o plnení uznesení obecného zastupiteľstva č. 18/2012 až 38/2012.

Uznesenie č. 42/2012
Obecné zastupiteľstvo
berie na vedomie:
- Skutočnosť, že zámer obce Slaská na predaj pozemku parcela č. C-KN 751/3, vedená ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 25 m2, bol zverejnený na úradných tabuliach obce a internetovej stránke obce Slaská od 30.7.2012 do 14.8.2012.

Uznesenie č. 43/2012
Obecné zastupiteľstvo
schvaľuje:
- Podľa § 9a ods. 8 písm. e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí predaj nehnuteľnosti – pozemku parcela č. C-KN 751/3, vedená ako zastavaná plocha a nádvorie o výmere 25 m2, zameraná geometrickým plánom č. 44562578-038/2012 zo dňa 4.7.2012 zhotoviteľ Geodesy –service, s.r.o. v prospech kupujúcich – Jozef Fekiač, nar. 14.4.1961 a manželka Janka Fekiačová, nar. 19.5.1961, obidvaja bytom Š. Moysesa 40/6, 965 01 Žiar nad Hronom, za kúpnu cenu 3,50 Eur/m2 spolu v sume 87,50 Eur. Predaj bol schválený z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré sú dané tým, že sa jedná o priľahlý pozemok k rodinnému domu súp. č. 97, hraničí s pozemkom dvora, nachádza sa priamo pred uvedeným pozemkom dvora a rodinného domu a má slúžiť na vybudovanie prístrešku auta a tiež ako parkovacie miesto. O predaji rozhodlo obecné zastupiteľstvo trojpätinovou väčšinou.

Uznesenie č. 44/2012
Obecné zastupiteľstvo
súhlasí:
- V mene obce Slaská s vyjadrením podľa § 63 písm. a) ods. 2 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov, že obec nemá výhrady k vzniku vlastníckeho práva vydržaním k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 154, 155, 795, 974, 1180, 1333 a 1604 v k.ú. Slaská v podieloch právneho predchodcu (Gál Mikula, rod. Mikula) v prospech: Anna Páleníková, rod. Lalová, nar. 10.2.1939, bytom Slaská č. 98, 966 22 Lutila. Toto vyjadrenie nebráni nikomu, kto sa cíti byť dotknutý na svojich právach, aby sa domáhal ochrany v občiansko – právnom konaní na súde.

Uznesenie č. 45/2012
Obecné zastupiteľstvo
zamieta:
- Žiadosť Jozefa Kukučku o finančný príspevok.

Uznesenie č. 46/2012
Obecné zastupiteľstvo
súhlasí:
- S výkonom inej zárobkovej činnosti hlavného kontrolóra obce JUDr. Jána Beličku v obci Horné Hámre, kde bol dňom 1.7.2012 zvolený do funkcie hlavného kontrolóra obce.

Uznesenie č. 47/2012
Obecné zastupiteľstvo
berie na vedomie:
- Žiadosť p. Zdena Fronca o odkúpenie pozemku.

Uznesenie č. 48/2012
Obecné zastupiteľstvo
schvaľuje:
- Zámer predaja nehnuteľnosti vo vlastníctve obce Slaská, a to pozemku parcela č. C-KN 2545/2, vedenej ako TTP o výmere 3572 m2 v k.ú. Slaská formou obchodnej verejnej súťaže.
- Súťažné podmienky pre vypracovanie súťažného návrhu do obchodnej verejnej súťaže: „Predaj nehnuteľnosti vo vlastníctve obce Slaská, a to pozemku parcela č. C-KN 2545/2, vedenej ako TTP o výmere 3572 m2 v k.ú. Slaská“ podľa predloženého návrhu.

Uznesenie č. 49/2012
Obecné zastupiteľstvo
berie na vedomie:
- Žiadosť Dychovej hudby Žiaranka, IČO – 00 598 828 o prenájom priestorov.

Uznesenie č. 50/2012
Obecné zastupiteľstvo
berie na vedomie:
- Plnenie rozpočtu obce k 31.8.2012.

Uznesenie č. 51/2012
Obecné zastupiteľstvo
schvaľuje:
- Rozpočtové opatrenie č. 2/2012 podľa predloženého návrhu.

Uznesenie č. 52/2012
Obecné zastupiteľstvo
schvaľuje:
- Zriadenie komunitnej kompostárne obce Slaská s kapacitou do 10 ton kompostu ročne na pozemku parcela č. C-KN 1145/3, vedená ako ostatné plochy o výmere 1161 m2, zapísaná na LV č. 1 pre k.ú. Slaská.

Uznesenie č. 53/2012
Obecné zastupiteľstvo
berie na vedomie:
- Správu hlavného kontrolóra obce o výsledkoch kontrolnej činnosti za I. polrok 2012.
- Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na II. polrok 2012.

Uznesenie č. 54/2012
Obecné zastupiteľstvo
schvaľuje:
- Kúpu nehnuteľností v prospech obce Slaská a to vlastnícky podiel o veľkosti 1/1 (zodpovedajúca výmera podielu – 1213 m2) na pozemku parcela č. C-KN 1197, vedená ako TTP o výmere 1213 m2, vlastnícky podiel o veľkosti 1/1 (zodpovedajúca výmera podielu – 690 m2) na pozemku parcela č. C-KN 1275, vedená ako orná pôda o výmere 690 m2, vlastnícky podiel o veľkosti 1/1 (zodpovedajúca výmera podielu – 3730 m2) na pozemku parcela č. C-KN 1985, vedená ako TTP o výmere 3730 m2, vlastnícky podiel o veľkosti 1/1 (zodpovedajúca výmera podielu – 2287 m2) na pozemku parcela č. C-KN 2332, vedená ako TTP o výmere 2287 m2 a vlastnícky podiel o veľkosti 1/1 (zodpovedajúca výmera podielu – 946 m2) na pozemku parcela č. C-KN 2714, vedená ako TTP o výmere 946 m2, všetky zapísané na LV č. 1421 v k.ú. Slaská, od predávajúcej p. Valérie Zavažanovej, nar. 19.8.1946, bytom Slaská č. 114, 966 22 Lutila, za kúpnu cenu spolu v sume 2.393,82 €.

Uznesenie č. 55/2012
Obecné zastupiteľstvo
súhlasí:
- V mene obce Slaská s vyjadrením podľa § 63 písm. a) ods. 2 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov, že obec nemá výhrady k vzniku vlastníckeho práva vydržaním k nehnuteľnosti – pozemok parcela č. E-KN 464, vedená ako orná pôda o výmere 16 m2, zapísaná na LV č. 1009 v k.ú. Slaská v prospech: obec Slaská, IČO – 00 320 994. Toto vyjadrenie nebráni nikomu, kto sa cíti byť dotknutý na svojich právach, aby sa domáhal ochrany v občiansko-právnom konaní na súde.

Uznesenie č. 56/2012
Obecné zastupiteľstvo
schvaľuje:
- Uvoľnenie finančných prostriedkov z rezervného fondu obce v sume 8.872,82 € v členení 566,50 € na geometrický plán (miestna komunikácia Dolina), 2.306,32 € na nákup nehnuteľností – pozemkov a 6.000,00 € za vypracovanie projektovej dokumentácie Protipovodňové opatrenia v obci Slaská.

Uznesenie č. 57/2012
Obecné zastupiteľstvo
súhlasí:
- S vypracovaním projektu „Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu v obci Slaská“ a s jeho podaním na Environmentálny fond.

Uznesenie č. 58/2012
Obecné zastupiteľstvo
berie na vedomie:
- Vypracovanie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie na úpravu miestnych komunikácií (Rihavice, Dielničky, Na Pílu, Dolina).

Za správnosť: Zuzana M o j ž i š o v á

Daniel G e l i e n
starosta obce

Slaský potok bol jediným zdrojom vody

Takto sa nazýva potok, ktorý preteká cez Slaskú a ktorý pôvodne tiekol na dne plytkého údolia, medzi Bažantnicou (nárečovo Bažamcou) a lesom Dúbrava v katastri obce Lutila, kým nesplynul s Kosorínskym potokom a potom s potokom Lutila (v Lovčici potok z Kľaku, v roku 1785 Szklaka-bach, v Janovej a Novej Lehote Grosswasser, nárečovo Grúsbose – Veľká voda).

Slaský potok (spisovne Slaštiansky potok) je historické pomenovanie, ktoré pochádza podobne ako názov dediny Slaská z poľštiny: Šlask=Sliezsko; ślaski=sliezsky. Pri slovenskom prepise zostáva Slaský potok. Slašťania si tak do dnešných dní zachovali tieto pôvodné pomenovanie svojho potoka. Slaský potok pramení na východnom svahu vrchu Vysoká (hore – po nemecky Hoher Berg v Kunešovskom chotári. Netečie cez Kunešov, preto mu právom patrí pomenovanie Slaštiansky potok. Ak Slašťania zostávajú pri názve Slaský potok, zachovávajú len historickú podobu jeho pomenovania.

Potok bol dôležitý pri vzniku pôvodnej slovenskej dediny Lieskovec už niekoľko storočí pred príchodom nemeckých prisťahovalcov do susedných dedín: Handlová (Krickenhau), Kunešov (Kuneschhau) a Kopernica (Deutsch Litta) v prvej polovici 14. storočia (po r. 1340). V dedine bol jediným zdrojom vody pre ľudí a dobytok dovtedy, kým sa nezačali kopať studne najprv s dreveným kadlubom a potom murované koncom 19. storočia. Ešte v septembri 1944 používali na hornom konci Slaskej u Glicov na pitie, varenie a pranie len vodu zo Slaského potoka. Voda zo Slaského potoka poháňala mlyn s pílou (gátrom) ešte v prvých rokoch po II. svetovej vojne. Voda zo Slaskej pôvodne tiekla svojím prirodzeným korytom až do Kosorínskeho potoka a s ním do potoka v Lutile. Je to zaznamenané vo vojenskej mape z roku 1785 (prvé vojenské mapovanie za vlády Jozefa II.). Nie tak, ako tečie dnes, t.j. umelo vytvoreným korytom do Kopernického potoka, aby ho posilnila kvôli lutilskému obecnému mlynu. Miesto, kde Kosorínci a Lutilci prekračovali tento oslabený Slaský potok, sa volalo Slašťan-voda. Bolo tam málo vody, bol to brod pre vozy a dobytok a bola tam dubová lavica pre ľudí, najmä pre ženy s batohmi. Lutilci pôvodne nemali vlastný obecný mlyn, hoci mali najväčší a najúrodnejší chotár na svätokrížskom panstve. Dokladuje to zákres mlynov na spomínanej vojenskej mape. Mlyny boli pri Lovčici a pod Kosorínom, v Slaskej je zakreslený vodný náhon. Vodný náhon je zakreslený na potoku Lutila vyše Lovčice. Ani vo vojenskom popise Lutily mlyn spomínaný nie je. Mlyny v Trubíne sú omylom zapísané na potoku Szklakabach. Aj mlyn v Slaskej sa spomína. Lutilci museli chodiť mlieť do panského mlyna niže biskupského kaštieľa vo Sv. Kríži. Tam platili mýto vo forme mletého obilia. Obilie nájomcovia panského mlyna mleli, múku predávali a peniazmi platili vlastníkovi ostrihomskému arcibiskupovi a od roku 1776 banskobystrickému biskupovi. Lutilci postavili svoj vlastný mlyn v čase, keď úrody obilia boli väčšie, vybavili ho väčšími kameňmi, preto potrebovali viac vody na pohon mlynského kolesa. Z tohto dôvodu vybudovali na Slaštianskom potoku drevenú hrádzu (hať) a odrazili jeho vodu tak, že tiekla umelo vytvoreným korytom, pretiekla (pod mostom cesty Lutila – Slaská) vodný predel a spojila sa s vodou Kopernického potoka. Takto posilnený vodný náhon vtiahol aj utiahol aj relatívne väčší lutilský mlyn. Stalo sa to začiatkom 19. storočia po zrušení nevoľníctva Jozefom II.

Takéto spájanie vodnej sily dvoch potokov kvôli mlynu a píle nebolo v našom kraji nič výnimočné. Mlyny sa najprv stavali na menších potokoch a v úctivej vzdialenosti od väčšej vody. Niekedy ich voda zobrala, niekedy zhoreli. Ľudia ich znova stavali. Miesto, kde stál mlyn bolo jedinečné. Vykopanie vodného náhona stálo veľa ťažkej práce. Aj mlyny na potoku Lutila a jeho prítokoch vznikali za feudalizmu a 100 rokov po zániku feudalizmu zanikli aj ony. Výnimkou bol Ábelov mlyn v Lovčici na potoku Lutila (vznikol v 40. rokoch 20. storočia). Mlynári mlyny opustili. Mlyny spustli a často zhoreli. Tak zhorel aj mlyn v Lutile niekedy v 50. rokoch 20. storočia. Zostali po nich náhony, trosky, mená lokalít a reštaurácii.

Za povšimnutie stojí tiež mlynský náhon na mlyn v Kosoríne a zakreslená ochrana mlyna pred odplavením prívalovou vodou z polí medzi cestou do Slaskej. Vyrastal som na grunte na sútoku Bieleho a Čierneho potoka v Kosoríne. Spomínam si na časté zaplavovanie našej záhrady a stredu dediny pri topení snehu a po lejakoch v lete. Podľa mne známych dokumentov záplavy a povodne ako v roku 2010 v minulosti neboli výnimočné. Len sme na ne, niekde viac, niekde menej, zabudli. To sa týka dedín Žiarskej aj Handlovskej doliny. Teda Nihil novi sub sole, nič nového pod slnkom. Povodniam, ako bola v roku 2010 sa nedá zabrániť, ale škodám z nich sa dá predísť. Viď minulosť v Lutile a Slaský potok. Stačilo poriadne dubové brvno na hrebeni hrádze (hate) na potoku, aby sa voda spomalila.

Možno táto stať o Slaskom potoku znie príliš historicky (nostalgicky), ale je známe, že „historia magistra vitae est“.

Ján Pivarči, Handlová

ŠTATISTICKÝ PREHĽAD OBYVATEĽOV

Počet obyvateľov v obci
k 30. 09. 2012 - 483

do 15 rokov - 93
Občania nad 15 rokov - 390
Chlapcov - 39
Dievčat - 54
Mužov - 195
Žien - 195
Priemerný vek - 41

Narodená:
Ella Barbora Mikulová

Zomrelí:
Emília Fríbertová
Marta Kukučková

rodáci:
Ján Hric
Anna Čurná, rod. Sýkorová
František Červenák

Prihlásení:
Ing. Jozef Malý
MUDr. Erika Malá
Maroš Malý
Jana Daubnerová

Povedali si „ÁNO“:
Daniel Gelien a Martina Dragúňová

Jubilanti našej obce

50 rokov
Anna Hurtíková, Ján Vajs

55 rokov
Jozef Šuster

60 rokov
Bernardína Kadárová,
Peter Kadár, Mária Weberová,
Mária Hricová

65 rokov
Elena Gašparová

70 rokov
Jozef Mikula, Ladislav Lalo

75 rokov
Emília Marečeková

80 rokov
Rozália Grolmusová
Anastázia Froncová

Všetkým našim jubilantom
srdečne blahoželáme!

Tajomstvo mojej kuchyne

„Tajomstvo mojej kuchyne“ je názov relácie Slovenskej televízie, ktorú úspešne moderuje známa slovenská herečka Kamila Magálová. Ide o reláciu spojenú s varením jedla, pričom často sú prezentované jednoduché jedlá, ktoré sú veľmi chutné. Svoje kulinárske umenie tam predstavuje samotná moderátorka za pomoci známeho šéfkuchára Pavla Pospíšila, ako aj rôzne osobnosti, či profesionálni kuchári. No a súčasťou natáčania jednej z častí boli aj Slašťania, ktorí sa ocitli v štúdiu STV ako diváci. Myšlienka sa zrodila v hlave administratívnej pracovníčky obecného úradu sl. Mojžišovej, ktorá ju navrhla realizovať starostovi obce a ten dal tejto akcii zelenú. Urobil sa prieskum záujmu za spolupráce miestneho klubu dôchodcov, vybavil sa autobus a pozháňali sa sponzorské financie, aby účastníci nemuseli prepravu uhrádzať komplet z vlastného vrecka. A keď všetko klaplo ako malo, posledný augustový pondelok zaplnila Slaská štúdio v Mlynskej doline v Bratislave. Samotné natáčanie bolo zaujímavé a tiež humorné vďaka moderátorke, ktorá bola prirodzená, profesionálna a veľmi príjemná. Silu vo varení si zmerali dvaja profesionálni kuchári, pričom téma boli slivky. A tak naše nosy vykrúcali vône kačacej pečene so slivkovým pyré a krupicové noky s flambovanými slivkami a vanilkovým krémom. Obidvaja šéfkuchári boli výborní, obratní v kuchyni a bez problémov sa podelili o tajomstvá ich receptov. Korením relácie bola účasť jedného maďarského kuchára a tlmočenie moderátorkou programu, ktorá sa nedala zahanbiť, vynašla sa v každej situácii a s humorom prekladala kulinárske detaily receptu. Musíme priznať, že Kamila Magálová je nielen šarmantná dáma a skvelá herečka, ale aj príjemná moderátorka a výborná kuchárka. Samotné natáčanie prešlo bez problémov, obecenstvo dostalo aj darčeky od sponzorov a každý mal samozrejme zabezpečený pitný režim. Po opustení priestorov televízie sme si urobili ešte pauzu pri nákupných centrách a už podvečer sme sedeli vo svojich príbytkoch obohatení o nový zážitok. No a ak si niekto neodniesol nový zážitok, minimálne získal nové recepty, ktoré stoja za vyskúšanie. Relácia bola odvysielaná dňa 14.10.2012 na STV 1.

Pranostiky

· Dažde v októbri predpovedajú úrodný rok.
· Ak je október zelený, bude január studený.
· Mnohé hmly v októbri prinášajú zimu a mnoho snehu.
· Keď je v októbri mnoho sršňov a osí, bude dlhá zima.

Jesenné dobroty

Kuracia pečeň pečená v husacej masti s husacími oškvarkami

Suroviny: 250 g kuracia pečeň, 300 g husacie sadlo aj s kožou, 50 + 50 ml mlieko.

Z domácej husi odrežeme sadlo aj s kožou. Pokrájame ho aj s kožou na kocky o hrane asi 1,5 cm. Kuraciu pečeň umyjeme a necháme dobre odkvapkať, odstránime blanky a cievy.

Kocky pokrájaného sadla zalejeme polovicou studeného mlieka a dáme do hrnca.

Kuraciu pečeň zalejeme druhou polovicou mlieka a necháme odstáť asi 1 hodinu. Hrniec s husacím sadlom a s mliekom prikryjeme pokrievkou a na miernom ohni škvaríme 20 minút.Potom pridáme k husacím škvarkom kuraciu pečeň aj s mliekom, v ktorom bola namočená. Pečieme na veľmi miernom plameni prikryté ďalších 20 minút. Občas je potrebné zmes premiešať, aby sa neprichytila o dno. Po tejto dobe sa zvýši plameň na strednú výšku a prikryté sa pečie ešte 10 minút, kým škvarky nedostali peknú zlatistú farbu a boli trošku chrumkavé a pečeň dostala hnedú kôrku, zvnútra zostáva jemná a zamatová konzistencia. Keď čiastočne zmes vychladne, naplníme ju do plastovej nádobky. Po úplnom vychladnutí ju nakrájame a podávame s pečivom a zeleninou na raňajky.

Pečené plnené jablká

Suroviny: 12 ks stredné jablká, citrónová šťava, soľ, 2 ks cibule , žerucha, petržlenová vňať, 3 vajcia, 500 g kuracie alebo bravčové mäso mleté, 120 g eidam tvrdý syr, majorán, korenie čierne mleté, kyslá smotana.

Jablká umyjeme, spodok trošku zrežeme, jadrník vyberieme a vydlabeme dužinu, ktorú neskôr použijeme. Jablká pokvapkáme citrónom, posolíme, okoreníme. Do misy si pripravíme všetky suroviny. Zo syru si necháme - na vrch jabĺk. Všetko zmiešame. Jablká naplníme plnkou a na jablku urobíme čiapočku a na každé poukladáme kocky syra. Jablká na plechu podlejeme trochou vody a dáme piecť na 30 minút do rúry. Po upečení jablká pustia šťavu. Podávame so zemiakovou šťavou.

Hlásnik
NOVINY OBCE SLASKÁ

Štvrťročník Obce Slaská. Vydáva Obec Slaska, Obecný úrad. IČO: 00320994 Adresa redakcie: Obecný úrad Slaská, tel./fax: 045 / 679 81 32. Vyšlo: Október 2012. Tlač: APRINT spol. s r.o. Žiar nad Hronom, tel./fax: 045 / 6723209, e-mail: aprintzh@gmail.com. Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Registrácia: EV 3156/09. ISSN: 1338-8452. Cena: nepredajné